

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 21ης Νοεμβρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Οδηγία 2011/95/ΕΕ – Κανόνες που αφορούν το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας – Καθεστώς πρόσφυγα – Άρθρο 29 – Κοινωνική αρωγή – Διαφορετική μεταχείριση – Πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα προσωρινής διαμονής»

Στην υπόθεση C-713/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (περιφερειακό διοικητικό πρωτοδικείο του ομόσπονδου κράτους της Άνω Αυστρίας, Αυστρία) με απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Δεκεμβρίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Ahmad Shah Ayubi

κατά

Bezirkshauptmannschaft Linz-Land,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Βηλαρά, πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του τρίτου τμήματος, J. Malenovský, L. Bay Larsen (εισηγητή), Μ. Safjan και D. Šváby, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Calot Escobar,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο Α. Ayubi, εκπροσωπούμενος από τον Η. Blum, Rechtsanwalt,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. Hesse,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τη Μ. Κοντού-Durande και τον Μ. Wasmeier,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 29 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Ahmad Shah Ayubi, υπηκόου τρίτης χώρας, και της Bezirkshauptmannschaft Linz-Land (διοικητικής αρχής της περιφέρειας Linz-Land, Αυστρία) με αντικείμενο την απόφαση της δεύτερης να χορηγήσει στον Α. Ayubi και στην οικογένειά του αρωγή για την εξασφάλιση των αναγκών διαβίωσης και στεγάσεώς τους υπό μορφή βασικής παροχής καθώς και προσωρινής προσταξήσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Η Σύμβαση της Γενεύης

- 3 Η σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 189, σ. 137, αριθ. 2545 (1954)], τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954. Συμπληρώθηκε με το Πρωτόκολλο περί του καθεστώτος των προσφύγων, το οποίο συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967 (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης).
- 4 Το άρθρο 23 της Συμβάσεως αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Συνδρομή υπό του Δημοσίου», ορίζει τα εξής:

«Αι Συμβαλλόμεναι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας μεταχείρισιν οίαν και εις τους υπηκόους αυτών, όσον αφορά την υπό του Δημοσίου παρεχομένην πρόνοιαν και συνδρομήν.»

Το δίκαιο της Ένωσης

- 5 Κατά το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2011/95, ως «διεθνής προστασία» νοείται «το καθεστώς πρόσφυγα και το καθεστώς επικουρικής προστασίας».
- 6 Το άρθρο 24, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Το συντομότερο μετά τη χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη του άρθρου 21 παράγραφος 3 και εάν δεν υφίστανται επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης περί του αντιθέτου, τα κράτη μέλη χορηγούν στους δικαιούχους καθεστώτος του πρόσφυγα άδεια διαμονής, η οποία πρέπει να ισχύει για μία τριετία τουλάχιστον και να είναι ανανεώσιμη.»
- 7 Το άρθρο 29 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Κοινωνική αρωγή», έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να λαμβάνουν στο κράτος μέλος στο οποίο έχει χορηγηθεί η προστασία αυτή την αναγκαία συνδρομή, από άποψη κοινωνικής αρωγής, όπως οι υπήκοοι του εν λόγω κράτους μέλους.»

2. Κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν την κοινωνική αρωγή που χορηγείται στους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας στα βασικά ευεργετήματα, τα οποία θα χορηγούνται στα ίδια επίπεδα και υπό τους ίδιους όρους επιλεξιμότητας που ισχύουν για τους υπηκόους τους.»

Το αυστριακό δίκαιο

- 8 Το άρθρο 3, παράγραφος 4, του Asylgesetz 2005 (νόμου του 2005 περί χορηγήσεως ασύλου) έχει ως εξής:

«Ο αλλοδαπός στον οποίο χορηγήθηκε το καθεστώς του δικαιούχου ασύλου αποκτά δικαίωμα προσωρινής διαμονής ως δικαιούχος ασύλου. Το δικαίωμα διαμονής ισχύει για τρία έτη και παρατείνεται επ' αόριστον, εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την έναρξη διαδικασίας ανακλήσεως του καθεστώτος του δικαιούχου ασύλου ή εάν έχει ανασταλεί η διαδικασία ανακλήσεως. [...]

- 9 Το άρθρο 4 του Gesetz über die bedarfsorientierte Mindestsicherung in Oberösterreich (νόμου περί εξασφάλισης των ελάχιστων πόρων για την κάλυψη των αναγκών στην Άνω Αυστρία), προβλέπει τα εξής:

«(1) Η παροχή των ελάχιστων πόρων για την κάλυψη των αναγκών μπορεί να εξασφαλιστεί, εφόσον ο παρών νόμος της Περιφέρειας δεν ορίζει διαφορετικά, μόνο στα πρόσωπα τα οποία:

1. έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Άνω Αυστρία [...] και
2. [...]
b) οι δικαιούχοι ασύλου ή οι δικαιούχοι επικουρικής προστασίας,

[...]

(3) Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα πρόσωπα [...] που διαλαμβάνονται στην παράγραφο 1, σημείο 2, στοιχείο b, τα οποία δεν έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Αυστρία [...], όπως μεταξύ άλλων οι δικαιούχοι ασύλου που έχουν άδεια προσωρινής διαμονής [...] και οι δικαιούχοι επικουρικής προστασίας, λαμβάνουν, για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης και στεγάσεως, μια βασική παροχή με προσωρινή προσαύξηση βάσει του άρθρου 13.»

- 10 Τα ποσά των παροχών που χορηγούνται αντιστοίχως στα πρόσωπα του άρθρου 4, παράγραφος 3, του νόμου αυτού και στα πρόσωπα που δεν εμπίπτουν στη διάταξη αυτή ορίζονται με αυτοτελείς διατάξεις.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 11 Στις 30 Σεπτεμβρίου 2016, η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (ομοσπονδιακή υπηρεσία μεταναστεύσεως και ασύλου, Αυστρία χορήγησε στον Α. Αϋυβί καθεστώς πρόσφυγα). Η υπηρεσία αυτή του χορήγησε άδεια διαμονής τριετούς διάρκειας υπό την ιδιότητά του ως δικαιούχου ασύλου.
- 12 Στις 9 Μαρτίου 2017, ο Α. Αϋυβί υπέβαλε αίτηση αρωγής για την εξασφάλιση των αναγκών διαβίωσης και στεγάσεως του ιδίου και της οικογένειάς του.
- 13 Με απόφαση που κοινοποιήθηκε στις 10 Απριλίου 2017, η διοικητική αρχή της περιφέρειας Linz-Land του χορήγησε αρωγή, με τη μορφή μηνιαίων παροχών σε είδος, συνιστάμενη σε μια βασική παροχή με προσωρινή προσαύξηση. Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι ο

A. Ayubi, ως κάτοχος άδειας προσωρινή διαμονής υπό την ιδιότητα του δικαιούχου ασύλου, μπορούσε να ζητήσει, κατ' εφαρμογήν της αυστριακής νομοθεσίας, μόνον την καταβολή ελάχιστων παροχών προς εξασφάλιση της καλύψεως των αναγκών του.

- 14 Στις 3 Ιουνίου 2017, ο A. Ayubi άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής, προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, ότι δεν συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης η δυσμενής μεταχείριση την οποία επιφυλάσσει η ρύθμιση αυτή στους πρόσφυγες που δεν έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής.
- 15 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι, κατόπιν τροποποιήσεως της σχετικής εθνικής ρυθμίσεως κατά τη διάρκεια του έτους 2015, η συγκεκριμένη κατηγορία προσφύγων εξομοιώνεται, από απόψεως κοινωνικής αρωγής, με τους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας και ότι οι πρόσφυγες αυτοί λαμβάνουν, εξ αυτού του λόγου, παροχές σημαντικά κατώτερες από αυτές που προβλέπονται για τους Αυστριακούς υπηκόους. Μόνον οι πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής εξομοιώνονται με τους Αυστριακούς υπηκόους.
- 16 Το δικαστήριο αυτό εκτιμά ότι μια τέτοια ρύθμιση έχει ως αποτέλεσμα να μην παρέχονται στους πρόσφυγες οι οποίοι έχουν δικαίωμα προσωρινής διαμονής τα δικαιώματα που προβλέπονται επακριβώς και άνευ αιρέσεων στο άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95, παρά το γεγονός οι πρόσφυγες αυτοί βρίσκονται σε κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη των προσφύγων που έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής.
- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (περιφερειακό διοικητικό πρωτοδικείο του ομόσπονδου κράτους της Άνω Αυστρίας, Αυστρία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95 [...], το οποίο θεσπίζει την υποχρέωση κράτους μέλους να παρέχει σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας (στο κράτος μέλος στο οποίο έχει χορηγηθεί η προστασία αυτή) την αναγκαία συνδρομή, από απόψεως κοινωνικής αρωγής, όπως και στους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι έχει άμεση εφαρμογή, σύμφωνα με τα κριτήρια τα οποία έχει αναπτύξει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νομολογία του;

2) Έχει το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95 [...] την έννοια ότι αποκλείει εθνική διάταξη η οποία ορίζει ότι μόνον οι δικαιούχοι ασύλου με άδεια διαμονής αορίστου χρόνου λαμβάνουν παροχές κοινωνικής αρωγής υπό μορφή πλήρους εξασφάλισης των ελάχιστων βιοτικών αναγκών, δηλαδή στον ίδιο βαθμό με τους υπηκόους του κράτους μέλους, αλλά προβλέπει μείωση των παροχών κοινωνικής αρωγής που απαιτούνται στο πλαίσιο εξασφάλισης των ελάχιστων βιοτικών αναγκών όσον αφορά τους δικαιούχους ασύλου με άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου και, κατ' αυτόν τον τρόπο, εξομοιώνει τους τελευταίους με τους δικαιούχους επικουρικής προστασίας ως προς την έκταση της κοινωνικής αρωγής;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 18 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημά του, το οποίο πρέπει να εξεταστεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει ότι οι πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα προσωρινής διαμονής σε ένα κράτος μέλος λαμβάνουν παροχές κοινωνικής αρωγής χαμηλότερες από αυτές που χορηγούνται στους υπηκόους του συγκεκριμένου κράτους μέλους και στους πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος.

- 19 Το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95 θεσπίζει γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, στους οποίους συγκαταλέγονται, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής, οι πρόσφυγες, λαμβάνουν, στο κράτος μέλος που χορήγησε την εν λόγω προστασία, την ίδια κοινωνική αρωγή με αυτήν που προβλέπεται για τους υπηκόους του ως άνω κράτους μέλους (απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψη 48).
- 20 Μολονότι το άρθρο 29, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να παρεκκλίνουν από αυτόν τον γενικό κανόνα, περιορίζοντας τη χορηγούμενη στους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας κοινωνική αρωγή μόνο στα βασικά ευεργετήματα, από το ίδιο το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι η συγκεκριμένη παρέκκλιση ισχύει μόνο για τους δικαιούχους της προστασίας αυτής και όχι για τους πρόσφυγες.
- 21 Πρέπει να υπογραμμιστεί, συναφώς, ότι το γεγονός ότι το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας προβλέπει τη χορήγηση, στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, της «αναγκαίας» κοινωνικής αρωγής δεν σημαίνει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης είχε πρόθεση να επιτρέψει στα κράτη μέλη να χορηγούν στους πρόσφυγες τα ποσά των κοινωνικών παροχών που θεωρούν επαρκή για την κάλυψη των αναγκών τους, αλλά υπολείπονται των ποσών των κοινωνικών παροχών που χορηγούνται στους ημεδαπούς.
- 22 Συγκεκριμένα, αφενός, από την ίδια τη δομή του άρθρου 29 της οδηγίας 2011/95 προκύπτει ότι η μνεία του όρου «αναγκαία» στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού πρέπει να νοηθεί απλώς ως έχουσα σκοπό να υπογραμμίσει τη διάκριση μεταξύ, αφενός, των παροχών οι οποίες διέπονται από την αρχή που διατυπώνεται στην οδηγία και, αφετέρου, των «βασικών» παροχών στις οποίες μπορεί να περιοριστεί η κοινωνική αρωγή δυνάμει της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου.
- 23 Η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από το γεγονός ότι η εν λόγω παράγραφος 2 θα στερούνταν κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα, εάν το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει εν γένει, κατά κανόνα, στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να καθορίζουν τις παροχές που χορηγούν στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, προκειμένου αυτές να περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες, σε επίπεδο κατώτερο των παροχών που εξασφαλίζουν στους υπηκόους τους.
- 24 Αφετέρου, η αναγνώριση μιας τέτοιας ευχέρειας στα κράτη μέλη ως προς τις παροχές που χορηγούνται στους πρόσφυγες θα παραβίαζε την αρχή της εθνικής μεταχειρίσεως όσον αφορά την υπό του Δημοσίου παρεχόμενη πρόνοια και συνδρομή στα πρόσωπα αυτά, την οποία προβλέπει το άρθρο 23 της Συμβάσεως της Γενεύης, υπό το πρίσμα του οποίου πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95 (βλ., συναφώς, απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψη 51).
- 25 Επομένως, το επίπεδο των κοινωνικών παροχών που χορηγεί στους πρόσφυγες το κράτος μέλος το οποίο τους έχει χορηγήσει το καθεστώς αυτό είτε για ορισμένο είτε για αόριστο χρόνο πρέπει να είναι το ίδιο με το επίπεδο που παρέχεται στους υπηκόους αυτού του κράτους μέλους (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψεις 48 και 50).
- 26 Η αρχή της εθνικής μεταχειρίσεως που ισχύει, συνεπώς, για τους πρόσφυγες δεν μπορεί να κλονιστεί από το άρθρο 24 της οδηγίας 2011/95, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να χορηγούν στους πρόσφυγες άδεια διαμονής περιορισμένης διάρκειας, ενδεχομένως τριετούς.
- 27 Πράγματι, δεδομένου ότι τα δικαιώματα που παρέχει τα κεφάλαιο VII της οδηγίας, στο οποίο περιλαμβάνεται και το άρθρο 29 αυτής, απορρέουν από τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα και όχι από τη χορήγηση της άδειας διαμονής, δεν επιτρέπεται να περιορίζονται παρά μόνον αν

συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει το κεφάλαιο αυτό, οπότε τα κράτη μέλη δεν έχουν δικαίωμα να προσθέτουν άλλους περιορισμούς πέραν των προβλεπομένων (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Η. Τ., C-373/13, EU:C:2015:413, σκέψη 97).

- 28 Περαιτέρω, τόσο το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95 όσο και το άρθρο 23 της Συμβάσεως της Γενεύης αφορούν το σύνολο των προσφύγων και δεν εξαρτούν τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζονται από τη διάρκεια της παρουσίας τους στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ή από τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής που διαθέτουν.
- 29 Εκ των προεκτεθέντων προκύπτει ότι στους πρόσφυγες που διαθέτουν άδεια διαμονής περιορισμένης διάρκειας τριών ετών πρέπει να εξασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο κοινωνικών παροχών με αυτό που παρέχεται στους υπηκόους του κράτους μέλους το οποίο τους χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα.
- 30 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από το επιχείρημα ότι μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη συνάδει προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, στο μέτρο που οι πρόσφυγες οι οποίοι διαμένουν επί πολλά έτη σ' ένα κράτος μέλος βρίσκονται σε διαφορετική αντικειμενικά κατάσταση από αυτή των προσφύγων οι οποίοι εισήλθαν πρόσφατα σ' αυτό το κράτος μέλος και χρήζουν συγκεκριμένης σημαντικότερης αρωγής.
- 31 Πρώτον, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή επιβάλλει την ίση μεταχείριση μεταξύ των προσφύγων και των υπηκόων του κράτους μέλους που τους παρέσχε την προστασία του, μόνον οι αντικειμενικές διαφορές των καταστάσεων μεταξύ αυτών των δύο κατηγοριών προσώπων θα μπορούσαν να έχουν ενδεχομένως σημασία στο πλαίσιο της εφαρμογής της εν λόγω διάταξης, και όχι οι διαφορές που αφορούν την κατάσταση μεταξύ δύο διαφορετικών ομάδων προσφύγων (βλ., συναφώς, απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψεις 54 και 59).
- 32 Δεύτερον, εάν υποθεθεί ότι η ιδιαιτερότητα της καταστάσεως των προσφύγων που έχουν πρόσφατα εισέλθει σε ορισμένο κράτος μέλος μπορεί να οδηγήσει στη διαπίστωση ότι οι πρόσφυγες αυτοί βρίσκονται κατά κανόνα σε αντικειμενικώς επισφαλέστερη κατάσταση απ' ό,τι οι υπήκοοι του συγκεκριμένου κράτους μέλους, ένα μέτρο συνιστάμενο στη δυσμενή μεταχείριση των προσφύγων διά του περιορισμού του ύψους των χορηγουμένων σ' αυτούς παροχών δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο που θεσπίζεται λαμβανομένης υπόψη της εν λόγω διαφορετικής κατάστασης, καθόσον δεν είναι ικανό να εξαλείψει την επισφάλεια αυτή.
- 33 Τρίτον, στο μέτρο που το επιχείρημα αυτό πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι, λόγω των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι προσφάτως εισελθόντες στην Αυστρία πρόσφυγες όσον αφορά την πρόσβαση στην ελεύθερη αγορά κατοικίας, θα ήταν προτιμότερο να τεθούν στη διάθεσή τους, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, θέσεις σε κέντρα φιλοξενίας, αντί της παροχής οικονομικής ενισχύσεως, αρκεί να επισημανθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, ούτε από την περιγραφή της εφαρμοστέας εθνικής ρυθμίσεως που παρατίθεται στην απόφαση περί παραπομπής, ούτε από τα στοιχεία που προσκόμισε η Αυστριακή Κυβέρνηση προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη μείωση του ποσού των παροχών κοινωνικής αρωγής που εξασφαλίζονται στους εν λόγω πρόσφυγες αντισταθμίζεται στην πράξη από τη χορήγηση σε αυτούς άλλου είδους κοινωνικών παροχών.
- 34 Περαιτέρω, η Αυστριακή Κυβέρνηση επισημαίνει ακόμη τη σημαντική επιβάρυνση που συνεπάγεται η καταβολή κοινωνικών παροχών στους πρόσφυγες, πλην όμως πρέπει να υπομνησθεί ότι η χορήγηση κοινωνικών παροχών σε ορισμένο πρόσωπο επιβαρύνει τον φορέα που είναι επιφορτισμένος με τη χορήγηση των εν λόγω παροχών, ανεξαρτήτως του αν το πρόσωπο αυτό είναι πρόσφυγας ή υπήκοος του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Επομένως, δεν μπορεί να διαπιστωθεί συναφώς ότι οι δύο αυτές κατηγορίες προσώπων βρίσκονται σε διαφορετική κατάσταση (βλ, συναφώς, απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψη 55).

35 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει ότι οι πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα προσωρινής διαμονής σε ορισμένο κράτος μέλος λαμβάνουν παροχές κοινωνικής αρωγής χαμηλότερες από αυτές που χορηγούνται στους υπηκόους του συγκεκριμένου κράτους μέλους και στους πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος.

Επί του πρώτου ερωτήματος

36 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν ένας πρόσφυγας μπορεί να προβάλει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ότι μια ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δεν συνάδει προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, ώστε να μην ισχύσει ο περιορισμός των δικαιωμάτων του που απορρέει από τη ρύθμιση αυτή.

37 Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία οι διατάξεις οδηγίας είναι, από απόψεως του περιεχομένου τους, απαλλαγμένες αιρέσεων και αρκούντως ακριβείς, οι ιδιώτες μπορούν να τις επικαλούνται έναντι του κράτους μέλους ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, είτε σε περίπτωση κατά την οποία το κράτος μέλος αυτό παρέλειψε να τις μεταφέρει εμπροθέσμως στην εσωτερική έννομη τάξη είτε σε περίπτωση κατά την οποία τις μετέφερε στην εσωτερική έννομη τάξη πλημμελώς (απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

38 Μολονότι είναι αληθές ότι το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95 παρέχει στα κράτη μέλη ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό του επιπέδου κοινωνικής αρωγής που κρίνουν αναγκαίο, παραμένει εντούτοις γεγονός ότι η διάταξη αυτή επιβάλλει απερίφραστα σε κάθε κράτος μέλος την υποχρέωση επίτευξης συγκεκριμένου και απαλλαγμένου αιρέσεων αποτελέσματος, το οποίο συνίσταται στη διασφάλιση, για κάθε πρόσφυγα στον οποίο παρέχεται προστασία, κοινωνικής αρωγής όμοιας με αυτήν που προβλέπεται για τους υπηκόους του.

39 Πρέπει, εξάλλου, να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι διατάξεις συγκρίσιμες με το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, οι οποίες επιβάλλουν το ευεργέτημα της εθνικής μεταχειρίσεως ή απαγορεύουν ορισμένες δυσμενείς διακρίσεις παράγουν άμεσο αποτέλεσμα (βλ., συναφώς, απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Sürül, C-262/96, EU:C:1999:228, σκέψεις 63 και 74, της 22ας Δεκεμβρίου 2010, Gavieiro Gavieiro και Iglesias Torres, C-444/09 και C-456/09, EU:C:2010:819, σκέψη 78, καθώς και της 6ης Μαρτίου 2014, Napoli, C-595/12, EU:C:2014:128, σκέψεις 48 και 50).

40 Στο πλαίσιο αυτό, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα εθνικά δικαστήρια και τα όργανα της διοικήσεως, σε περίπτωση που δεν μπορούν να ερμηνεύσουν και να εφαρμόσουν την εθνική νομοθεσία κατά τρόπο σύμφωνο προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, έχουν την υποχρέωση να εφαρμόσουν στο ακέραιο το δίκαιο της Ένωσης και να προασπίσουν τα δικαιώματα που αυτό παρέχει στους ιδιώτες, αφήνοντας εν ανάγκη ανεφάρμοστη οποιαδήποτε αντίθετη διάταξη του εσωτερικού δικαίου (απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2017, H., C-174/16, EU:C:2017:637, σκέψη 70 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

41 Εκ των προεκτεθέντων προκύπτει ότι στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ένας πρόσφυγας μπορεί να προβάλει, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, ότι μια διάταξη όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη δεν συνάδει προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, ώστε να μην ισχύσει ο περιορισμός των δικαιωμάτων του που απορρέει από τη ρύθμιση αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 29 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει ότι οι πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα προσωρινής διαμονής σε ορισμένο κράτος μέλος λαμβάνουν παροχές κοινωνικής αρωγής χαμηλότερες από αυτές που χορηγούνται στους υπηκόους του συγκεκριμένου κράτους μέλους και στους πρόσφυγες που έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 2) Ένας πρόσφυγας μπορεί να προβάλλει, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, ότι μια διάταξη όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη δεν συνάδει προς το άρθρο 29, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95, ώστε να μην ισχύσει ο περιορισμός των δικαιωμάτων του που απορρέει από τη ρύθμιση αυτή.

(υπογραφές)